

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

Sermones Estiuales De Tempore

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Sabbato post festu[m] Pentecostes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30616

Sabbato post festū Pent.

et bona opa p gloria dei: z sic thesauriza-
re in celo.

Certe ar. Audistis zc. Cauete pe vit
tra insipientiu z indoctoz atqz icōsul-
toz magz teneatqz sapientiu intelligen-
tiu z psultoz qli ex fatuitate putant q
mala vita possit ad britudine ducere: qd
nō est possibile cū ducat in infernū. Jura
em dicit. Eadē res nō operat p rarios
effectus. lvy. distin. Si qd in egritudine
Sicut eadē res nō parit liberationē z res-
peritionē. ff. de solutioibz liberationē z res-
hoiem. Cauete gne sitz ei similes q dicit
se velle ire romā z accipit viā in hiberniā
vel illi q p totā vitā pparat domū in qua
nō vult morari: z domū quam perpetuo
optat inhabitare destruit. Due dom: in
fern: z paradus. Vale viuētes edifi-
cāt domū infernalē. Un dicit Augs. Qui fa-
cit ptra pscientiam edificat ad gebennā.

Sabbato post festū Pentecostes.

Quin vne.

Crit zc. Gloriamur in spe glie
filioz dei: nō solū aut sed et
gloriamur in tribulatioibz scientes q: tri-
bulatio patientiā operatur: patientia autē
pbatōne: pbatō pō spem: spes autē nō cō-
fudit. Ro. v. z in epla hōd. Hec sūt pba
hntiū spm̄scm̄ in eis de ch̄o testimoniu
phibentē. In qbus verbis tria sunt notā-
da. Prīmū ē ipoz spm̄scm̄ hntiū con-
solatio, cū dicit glāmur in spe glorie zc.

Secūm est cōsolationis augmentatio,
cū dicit nō solū at s; z glāmur i tribulatioibz
Tertiu ē hntiū augmentatiois rō. cū dicit
scietes q zc. De pmo. Philip. j. Glāmur
in ch̄o iesu fiducia habētes. De secdo. ij.
Loy. xij. Abent glābor in infirmitatibz
meis zc. De tertio nota illud Eccl. ij. Re-
spicite natiōes hoim z scitote qz nullus
sperauit in dño z p̄fusus ē. Et ps. In te
dñe sperauit nō confundar in eternū zc.

Cum venerit zc.

PRo pmo articlo. An sp̄sctūs dici
possit noster. Respōsio fm̄ Bona.
in. j. dist. xix. Nō dicit me? vel n̄ de aliq̄ ni-
si fm̄ illud nomē fm̄ qd dicit hic eē hntiū.
h̄ autē dici pōt fm̄ triplicē habitudine.
Aut informatōis: vt albedo petri. Et

hāc habitudinē importat noia abstracta:
qz ḡ nihil diuinū pparat ad nos fm̄ habi-
tudine informatōis. Iō nō pōt dici de no-
minibz abstractiuis n̄. Iō nō dicit diuinū
tas n̄ra: n̄ eternitas n̄ra. Aut fm̄ habitu-
dinē causalitatz. Et hāc habitudinē ipor-
tat noia q dicit actū vt creator. Et qz hāc
habitudinē hnt oino diuina ad nos. Iō
pene de oibz talibz dicit n̄m. Aut fm̄ habi-
tudine correlatōis. Et hāc habitudinem
importat noia relatiua. Et h̄ dupliciter.
Quedā dicit respectū psonē ad psonā. Et
de his nō dicit me? vel n̄. Alia dicit res-
pectū ad creaturā. Et de his dicit me? v̄ n̄.
vt dñs n̄r: magister n̄r. Et qz sp̄s dicit res-
pectū ad illū cui inspirat: z h̄ sumus nos
Iō dicit sp̄s n̄r. Similiter de? qm̄ ponit
ab actu quē h̄z circa nos: vt dicit Dam.
Iō dicit de? noster. Hec Bon. Nota qz
magna est dei bonitas erga nos q seipaz
nois cōicatur: z dicit noster de?: noster dñs:
n̄r sp̄s: z h̄mōi. Cauēam? igit ab ingra-
titudine. Salt. in alex. Parcite mortales
ingrati viuere sūmo rectori. Sz heu heu
sicut dicit Sen. li. de bñficijs. Inter plu-
ra maximaqz vicia nihil ē frequēt? qz in-
grati animi. Nō reuera valde est detesta-
bile corā deo z maxime qz quicqd sumus
a deo habem? z ipse etiā de? noster z sp̄s
noster. Sicut p̄t ex pmissa rñsione. Et q
p̄clude q sincerit̄ deū debem? diligere: q
tā dulciter seipm̄ vult nob dare. Sz no-
ta: q nō oibz se dat s; pparat s; facit
qd in se est. Un di. ch̄is. Apoc. ij. Ecce
ego sto ad ostiū z pulso. Si qd aperuerit
mibi intrabo ad illū z cenabo cū eo. zc. z
perunt ostiū q fac qd i se ē se disponēdo: ḡ
de? necessario intrat: necessitate dico infalli-
bilitatē. Si em̄ nō intrat ḡ frustra pulsa-
uit qd impiū ē dicere. Deus q̄ppe dat ex
grā z misericōdia sua. Dilcēditer em̄ talē lei-
gem statuit z obseruat: qz vici se z gratiā
suā dabit facienti qd in se est: s; stante lei-
ge necessario dar. i. infallibilit̄. Ap̄tice igit
z intrabit dñs. O qz miseri q tenent ostiū
clausum ptra deū. O supbi: lubrici: avari
zc. Certe sicut dicit Esa. lix. Iniquitates
vestre diuiserūt inter vos z deū vestruz.
Auferte igit iniquitates vestras: mori-
cate vicia. Alias nō veniet in vos spiritus
dei. Figura. Nō fuit edificatū templuz

dñi in terra. pmissio is nisi pri^o expulsio
 gergeseo: amoreo: eueo: et heo: chanæo:
 iebuseo: r pherezeo: z regno isrl in pace cõ
 stituro: rpe vitz salomonis. Regnũ israhel
 ecclesia est dei: vel etiã quelibz anta fidelis
 deũ videt p fide a q̄ expellẽda sũt omnia
 peccã: vt sũt in ea replũ dei. Figurant autẽ
 peccã per septẽ gẽtes pdictas. Per gerge/
 seum q̄ interpretat̄ colonũ eijcũs signatur
 supbia q̄ p̄mũ angelũ de celo eiecit r p̄mũ
 hoĩem de paradisu. Expellit autẽ sup/
 bia p donũ timoris. Ecci. i. Timor dñi
 expellit peccatũ. i. supbia q̄ est initũ ois
 peccati. Per amoreũ q̄ interpretatur ama/
 ricans vel amara loquens: signat inuidia.
 dicit Arist. libro. ij. de animalibus. q̄ coruus
 est animal qd̄ cõtra naturã oim alioy ani/
 malũ habet fel in aure: r est animal ama/
 rũ r significat inuidiã q̄ fel in aure gerit:
 q̄ q̄qd̄ audit in amaritudine conuertit.
 Eijci autẽ debet inuidia p donũ intell/
 ctus: q̄ homo aduertat principũ nature
 sue r dulce se primo exhibeat. Per eueũ
 q̄ interpretatur lapides colligẽs signat ira/
 contumacia que colligit petras offensionis et
 scandali: vt iurgia faciat contra pximum
 fugatur autẽ dono consilij sequen/
 do cõsiliũ de tolerantia iniuriarum.
 Barth. v. cap. Ego dico vobis: nolite re/
 sistere malo. Per etheũ q̄ interpretatur stu/
 por: vel formido signat acidia q̄ facit ho/
 mine stupidũ et formidantẽ opera virtuo/
 sa. Fugat autẽ p donũ fortitudinis. Phil/
 iij. Omnia possum in eo q̄ me cõfortat
 Per chananeũ q̄ interpretat̄ possessor vel ne/
 gociator: signat auaricia q̄ vincit p donũ
 pietatis. Per iebuseum q̄ interpretat̄ ple/
 pe signat gula q̄ suadet hoĩ semp ad prese/
 pe stare: sicut asin^o vel iumentũ. Hec fu/
 gatur p donũ scientie qua sciamus. Que/
 re rẽperare. Philip. iij. Scĩo abundare:
 scĩo r penuria pati. Per pherezeũ q̄ inter/
 pratur disseminatã terrã signatur luxurio/
 sus q̄ illicitẽ seminat semẽ suum et in fine
 meret eternã penam. Hoc viciũ fugandũ
 est per donũ sapientie. i. p sapore celestium
 q̄bus gustatis vilescit ois dulcedo carna/
 lis. Iuxta illud Greg. Gustato spũ deli/
 cit omnis caro.

Scĩdus ar. In pcedenti ser. dixim^o
 de tribus p̄mis donis spũscti. In h

sermone dicẽdũ de alijs q̄tuor. **P**rimo
 de fortitudine nõ corporali s̄ spũali. De
 fortitudine q̄ppe corporali nõ est glorian/
 dũ q̄ b̄stie excedũt nos. Fortitudo autẽ
 ista spũalis facit se tenere forit^o p̄ra dia/
 boli tẽtationes r carnis et mũdi: puta cog/
 gitando. **M**iser. p̄ter honores aut dele/
 ctatões bestiales: aut diuitias spales: vis/
 tu perdere paradisu. **A**bit De hac for/
 titudine dicit ps. Fortitudinẽ meã ad te
 custodia q̄ de^o suscepto: me^o es. **S**z heu
 de multis p̄ficatur illud Esa. j. Erit for/
 titudo gra vt fauilla stupe r opus vestriũ
 q̄i scintilla r succedet vtrũq̄ simul r non
 erit q̄ extinguat. **M**ulti q̄ppe aliqñ cõci/
 piũt bonũ ppositũ sed cito dimittunt: ta/
 lĩ nõ sunt fortes. **H**oc donũ petim^o oĩ/
 centes. Panẽ no. quo. da nob hodie. **P**s.
 Panis cor hoĩs cõfirmet. **I**ste certe pa/
 nis quotidie nob̄ necessari^o est. **I**n Bon.
 aut lib. de donis spũscti: est habitus
 q̄ voluntas habilitatur circa ardua ad vo/
 lendũ etiã mortẽ sustinere. p defensione. **A**t
 p̄motione fidei vel mox sequendo spũ/
 sancti motiã inspirationẽ. **S**cõo dicẽ
 dũ de dono scientie. **N**ec credatis q̄ consi/
 stat in speculatione sed in pxari scire vitz
 se gubernare irreprensibilẽ vbiq̄ intus
 r extra scz in anima r corpore a dextris r
 a sinistris. i. erga amicos r inimicos. **A**n/
 te r retro. i. coram psonis r in eaz absen/
 tia: superius r inferius. i. erga superiores
 r inferiores. **D**e hac scientia dicit Pro/
 uerb. ix. **S**cientia scõy prudẽtia. **B**on.
 autem in. iij. distin. xxxv. dicit q̄ actus p̄n/
 cipalis hui^o scientie est cognoscere agen/
 da r vitanda. **N**otandũ est autẽ quod de
 scientia dicit Bern. sup can. **S**unt qui/
 dam q̄ sciunt vt sciantur: r hoc vanitas ẽ.
Alij sciunt vt sciant: r hoc curiositas est.
Alij sciunt vt lucentur: r hoc cupiditas
 est. **A**lij sciunt vt se edificent: r hoc pru/
 dencia est. **A**lij sciunt vt alios edificent: r
 hoc charitas est. **M**ulti vtrq̄ scĩria i in/
 tellectu pollent: sed hoc parum est sine
 conscientia et bona vita. **I**deo petimus.
Et ne nos inducas in tentationẽ. id est
 da nobis donum scientie quo cognosca/
 mus bonum prosequendum et malum fu/
 giendũ. **T**ertio dicẽdũ de dono pietatẽ
 vbi notadũ fm **S**cõ. q̄ pietas ẽ act^o iustitĩ

Pro festo sc̄tē Trinitatis

cie. Dicit em̄ Aug⁹. x. de ciui. dei. q̄ pietas p̄p̄ie cult⁹ dei intelligi solet quā gre/ ci theosebiā vocat. Pietas tñ etiā p̄r erga parētes officiose se h̄t. In ore aut̄ vulgi hoc nomē etiā in opib; miscdie h̄q̄ntat: qz ea p̄cipue mādāt de⁹: eaq; p̄ sacrificijs placere testat. Pōt aut̄ dono pietat; ad/ aptari petitio illa: Et dimitte nobis debi/ ta n̄ra sicut z nos r̄c. Aug⁹. Bñ q̄ subue/ niūt miseris: qm̄ eis ita repēdit vt a mise/ ria liberent. Quarto dicendū de dono ti/ moris. Est aut̄ duplex timor: gratum⁹: vt dicit Bona. in. ij. dil. xxxv. s. seruilis: z fili/ lialis. Seruilis q̄dez nō est p̄tēnē⁹: sed tñ in illo nō est remanentū. Nā vt ait Au/ gusti. in li. de ciui. dei. Quēadmodū seta vl/ acus p̄cedit filiū z extrahit z filiū remanet. Sic timor de iudicio z penis inferni itro/ ducit charitatē q̄ si p̄fecta foret foras mit/ tit timorē. s. seruile. Timor aut̄ filialis ca/ uet ne offendat deū etiā si sc̄ret q̄ de⁹ non/ puniet eū. hūc timorē petim⁹. dicēdo Li/ bra nos a malo. i. da nobis timorē mali/ vt ex eo liberemur. De hoc timore dicit/ Ec̄s. vij. Qui timet deū nihil negligit. s. de his q̄ bñ sūt agēda. Sed ec̄tra Ec̄s. vij. Quia nō cito p̄tra malos p̄fert sn̄ia/ filiū hoim absq; vllō timore p̄petrāt mā/ a. Ubi q̄ppe deest timor dei accrescit om̄is/ maledictio. Nā vt d̄r Ec̄i. j. Qui sine ti/ more est nō poterit iustificari. Sicut autē/ d̄r Ec̄i. xl. Timor dñi p̄dissus in bñdicti/ om̄ib;. Optim⁹ aut̄ est timor reuerētialis/ de q̄ Ps. Timor dñi sc̄tūs p̄manet in se/ culū secl̄i. Itē. Timete dñm oēs sc̄i eius.

Exemplū de hoc timore in Joāne Apo/ calyp. j. q̄ vidēs filiū hois cecidit. Et i tri/ bus discipul; q̄ in mōre thabor audita vo/ ce p̄ris ceciderūt r̄c. Mat. xvij. et in abra/ am: q̄ Gen. xvij. dicebat: Loqr̄ ad dñm/ meū cū sim puluis et cinis. Et in Joanne/ baptista q̄ p̄tremuit nō audēs tāgere san/ ctū dei verticē. Manet aut̄ timor iste etiā/ in angel; z sc̄tis dei in p̄na. Job. xxvij. Co/ lumne celi pauēt z p̄tremiscūt r̄c.

Tertio arti. Aud. r̄c. Notate i ḡit qm̄/ nec fortitudinē sp̄ualez: nec sciam sa/ lutarē: nec verā pietatē: nec timorē filialez/ h̄tē possum⁹ nisi a sp̄s̄erō. Forte dicitis. Nō est in p̄tate n̄ra habere sp̄m̄ sc̄tū. Au/ dite qd̄ h̄t de ple. ol. iij. Nec qnq;. Sicut

sol eqliter sup oēs radiat: sic ḡra dei sine/ acceptiōe p̄sonaz eqliter oib; infunditur. Si ḡ ḡram sp̄s̄sc̄i nō h̄tēis/ vobis ipu/ radū est: qz vix ostiū cordis p̄tra eū clau/ ditis. Dicit em̄ lex Qd̄ p̄ me itat mibi i/ putari v̄z. ff. de p̄rahēda emp. z vendi. l. Hec venditio. Cauete ne sitis ei siles qui/ claudit oculos eū tñ sit in loco p̄ctoso z m̄/ tū egeat lumie. Erpone z applica notādo/ illd̄ Prouerb. iij. Via impioz tenebrosa: nesciunt vbi corruūt.

Pro festo sc̄tissime Trinitatis Ser. p̄m⁹

Res vnum

Res sunt. j. Joā. vlt. Res sunt q̄/ testimoniū dāt i celo: pater: sp̄s̄: z sp̄s̄ sc̄tūs. Ibidē. In celo inq; aie/ sursum anhelātis. In celo eccl̄ie militāt; In celo eccl̄ie triūphātis. De p̄mo expo/ ne illd̄ Dan. ij. Est de⁹ in celo reuelas my/ steria. De sc̄do Breg. in omelia. Regnū/ celoꝝ p̄sentis t̄pis eccl̄ia d̄r. De tertio illd̄/ Matt. xxij. Erūt sicut angeli dei in celo. Tres vñū sunt.

Primus arti. An in vnitāte diuine es/ sentie possit eē p̄laltas p̄sonaz: Qz/ nō. In deo est maxia vnitās. q̄ nulla p̄lu/ ralitas. Cōtra Athanasi⁹. Fides catho/ lica hec est vt vñū deū in trinitate z trin/ tate in vnitāte veneremur neq; p̄funden/ tes p̄sonas neq; subam sepantes. Nūllō/ Veritas est indubitabil̄ fm̄ fidē tres esse/ p̄sonas in vna diuina essentia. Rō huius/ veritat; oñsua p̄ueniētior: vt videt. z rō/ nabilior est Joā. sc̄o. q̄ etiā pontif a fr̄cti/ sco de may. in. j. di. ij. Quia vbicūq; est in/ venire aliq; p̄ncipia p̄ductiua aliq; sine i/ p̄fectiōe illa sup̄posita in quib; inueniunt: p̄ducere p̄nt talia quoz h̄nt p̄ncipia p̄du/ ctiua. Sed in diuino sup̄posito est inueni/ re p̄ncipiū p̄ductiū noticie genite qd̄ est/ obiectū cū intellectu: z p̄ncipiū p̄ductiū/ amoris spirati qd̄ est obiectū cū volūtate. q̄ cū sup̄positū diuinū habeat ista p̄fectissi/ me/ poterit p̄ducere p̄fectissimā noticiā/ genitā z p̄fectissimū amorē spiratū. Talia/ aut̄ in diuinis esse nō p̄nt sine subsistentiā/ cū inherētia dicat impfectionē. q̄ in diuis/ sē duo p̄ducta subsistentia z vñū ip̄ductū